

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, precum și unele măsuri privind stabilirea cadrului instituțional și financiar de implementare și gestionare a fondurilor alocate României din Fondul pentru modernizare

Luând în considerare, în special în contextul actual generat de conflictul militar care se desfășoară pe teritoriul Ucrainei, importanța dezvoltării sistemelor inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale, relevanța pe termen lung a acestor tipuri de proiecte, precum și legătura acestor proiecte cu direcțiile strategice ale Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice,

Având în vedere urgența asigurării de finanțare pentru tipurile de proiecte aferente dezvoltării sistemelor inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale, care conduc la diminuarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite din încălzirea prin arderea lemnului, astfel încât aceasta să contribuie la obținerea unor niveluri de reducere care sunt considerate necesare pentru a se evita schimbări climatice periculoase, și în considerarea faptului că este necesar ca proiectele de dezvoltare a rețelelor inteligente de distribuție a gazelor naturale să nu determine sechestrarea emisiilor de carbon,

Ținând cont de faptul că investițiile astfel finanțate vor contribui la realizarea obiectivului Uniunii Europene privind neutralitatea climatică și a obiectivelor sale climatice, prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificarea a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 („Legea europeană a climei”),

Având în vedere faptul că Administrația Fondului pentru Mediu este instituția cu experiență și competență în ceea ce privește derularea proiectelor destinate protecției mediului, iar potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare, Fondul pentru mediu este instrumentul economico-financiar destinat susținerii și realizării proiectelor și programelor pentru protecția mediului și pentru atingerea obiectivelor Uniunii Europene în domeniul mediului și schimbărilor climatice,

Luând în considerare faptul că, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) lit. b) și art. 11 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 115/2011 privind stabilirea cadrului instituțional și autorizarea Guvernului, prin Ministerul Finanțelor, de a scoate la licitație certificatele de emisii de gaze cu efect de seră atribuite României la nivelul Uniunii Europene, aprobată prin Legea nr. 163/2012, cu modificările și completările ulterioare, Administrația Fondului pentru Mediu este desemnată autoritate competentă responsabilă pentru utilizarea veniturilor obținute în urma licitării certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, potrivit art. 3d alin. (4), respectiv art. 10 alin. (3) din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, seria L, nr. 275 din 25 octombrie 2003, cu modificările și completările ulterioare, iar, potrivit Directivei, este recomandat ca veniturile astfel obținute să fie utilizate inclusiv pentru dezvoltarea energiilor regenerabile și a rețelelor pentru transportul energiei electrice în vederea îndeplinirii angajamentului Uniunii Europene de a trece la energie din surse regenerabile și a obiectivelor Uniunii Europene privind interconexiunile, precum și dezvoltarea altor tehnologii care contribuie la tranziția către o economie fiabilă și durabilă cu emisii reduse de dioxid de carbon, și realizarea unei contribuții la îndeplinirea angajamentului Uniunii Europene de a crește eficiența energetică, inclusiv producția energiei electrice de către prosumatori de energie din surse regenerabile și de comunitățile de energie din surse regenerabile,

Având în vedere prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr.

21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare, prin care se stabilesc obligații în sarcina instituțiilor care au calitatea de furnizor și/sau administrator al schemelor de ajutor de stat/minimis, și luând în considerare faptul că în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 196/2005, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare, nu sunt reglementate atribuțiile Administrației Fondului pentru Mediu care decurg din calitatea sa de inițiator, furnizor și administrator al schemelor de ajutor de stat/minimis finanțate din bugetul Fondului pentru mediu, în scopul instituirii unei proceduri legislative uniforme vizând procedurile derulate de Administrația Fondului pentru Mediu în materia ajutorului de stat, în conformitate cu reglementările cuprinse în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare, în vederea aplicării prevederilor art. 106-109 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, și în sensul reglementării unui proces unic de aprobare, la același nivel de responsabilitate, atât a schemelor de ajutor de stat cât și a schemelor de minimis,

Având în vedere volumul crescut al proiectelor derulate prin Administrația Fondului pentru Mediu și necesitatea eficientizării activităților specifice gestionării proiectelor, prin diminuarea pe cât posibil a birocrăției în derularea programelor, în scopul asigurării cadrului legal pentru acordarea de prefinanțări din bugetul Fondului pentru mediu, în cadrul programelor în care unitățile administrativ teritoriale, instituțiile publice, autoritățile administrației publice centrale și/sau locale sunt beneficiare ale finanțărilor aprobate de Administrația Fondului pentru Mediu,

Având în vedere necesitatea implementării în condiții de eficiență a prevederilor Regulamentului Parlamentului European și al Consiliului (CE) nr. 1013/2006 privind transferul de deșeuri, cu modificările și completările ulterioare, precum și faptul că este necesar ca măsurile pe care le-a adoptat România privind monitorizarea transferului de deșeuri, având ca scop organizarea, supravegherea și controlul transferurilor de deșeuri, să își găsească finalitate, astfel încât să se țină seama de necesitatea de a conserva, proteja și îmbunătăți calitatea mediului și a sănătății oamenilor,

Luând în considerare necesitatea soluționării situațiilor apărute în practică cu privire la modificarea condițiilor care au stat la baza aprobării cererilor de înrolare în aplicația Sistemul Informatic de asigurare a trasabilității deșeurilor, denumit în continuare SIATD, modulul ROAFM, precum și faptul că reprezentanții Gărzii de Mediu au atribuții de control asupra tuturor documentelor care stau la baza desfășurării activității de introducere, transport și valorificare a deșeurilor pe teritoriul național,

Întrucât elementele antemenționate vizează interesul public și constituie o situație de urgență și extraordinară a cărei reglementare nu poate fi amânată,

În temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență:

Art. I Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1193 din 30 decembrie 2005, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 3, alineatul (3) după litera f) se introduce o nouă literă, lit. f¹), cu următorul cuprins:
„f¹) inițiază, instituie și aprobă scheme de ajutor de stat sau de minimis ori ajutoare de stat individuale sau de minimis care se acordă din bugetul Fondului pentru mediu, în cadrul categoriilor de programe sau programe-pilot reglementate la art. 13 alin. (1), cu respectarea legislației în vigoare în domeniul ajutorului de stat;”
2. La articolul 6, alineatul (3) după litera c) se introduce o nouă literă, lit. c¹), cu următorul cuprins:
„c¹) aprobă sau respinge lista participanților în cadrul programelor sau programelor-pilot reglementate la art. 13 alin. (1), în vederea încheierii contractelor de participare, potrivit procedurilor/ghidurilor de finanțare aplicabile fiecărei categorii de programe/proiecte;”
3. La articolul 9, alineatul (1) litera l) se modifică și va avea următorul cuprins:

„l) sumele încasate din restituirea finanțărilor/*prefinanțărilor*, executarea garanțiilor constituite în favoarea Administrației Fondului pentru Mediu, precum și a altor sume acordate/virate/decontate și accesoriile aferente acestora;”

4. La articolul 10, după alineatul (13) se introduce un nou alineat, alin. (14), cu următorul cuprins:
„(14) În cazul în care comisarii Gărzii Naționale de Mediu constată că operatorul economic nu mai îndeplinește cerințele prevăzute în actele de reglementare emise de autoritatea competentă pentru protecția mediului care au stat la baza înregistrării în registrul ROAFM sau că instalația de valorificare deținută nu mai poate servi scopului pentru care a fost concepută/proiectată/construită, notifică Administrația Fondului pentru Mediu în vederea blocării temporare a accesului în contul din modulul ROAFM al aplicației SIATD al operatorului economic respectiv, până la remedierea cauzelor care au condus la blocarea accesului.”
5. După articolul 12³ se introduce un nou articol, art. 12⁴, cu următorul cuprins:
„Articolul 12⁴
(1) Administrația Fondului pentru Mediu poate solicita constituirea, în favoarea sa, de garanții de către participanții la activitățile derulate în cadrul proiectelor/programelor sau proiectelor/programelor-pilot reglementate la art. 13 alin. (1), în cuantumurile și condițiile stabilite prin ghidurile de finanțare aprobate potrivit prezentei ordonanțe de urgență.
(2) Sumele provenite din executarea garanțiilor prevăzute la alin. (1) se constituie venit la bugetul Fondului pentru mediu.
(3) Categoriile de garanții prevăzute la alin. (1) care pot fi solicitate de AFM, cazurile în care se poate solicita constituirea unor astfel de garanții, scopul constituirii acestora, precum și situațiile în care se execută respectivele garanții ori acestea își încetează valabilitatea se vor stabili prin ghid de finanțare aprobat prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului, la propunerea Administrației Fondului pentru Mediu.”
6. La articolul 13, alineatul (1), după litera hh) se introduce o nouă literă, lit. ii), cu următorul cuprins:
„ii) extinderea și schimbarea destinației, conversia sau modernizarea rețelelor de transport și distribuție a gazelor, cu condiția ca aceste investiții să pregătească rețelele pentru adăugarea în sistem și a gazelor cu emisii reduse de carbon.”
7. La articolul 13, după alineatul (2⁶) se introduce un nou alineat, alin. (2⁷), cu următorul cuprins:
„(2⁷) Proiectele prevăzute la alin. (1) lit. hh) și ii) se finanțează din sumele rezultate din aplicarea prevederilor art. 9 alin. (1) lit. u).”
8. La articolul 13, după alineatul (5¹¹) se introduce un nou alineat, alin. (5¹²), cu următorul cuprins:
„(5¹²) Beneficiarii proiectelor prevăzute la alin. (1) lit. ii) sunt unitățile administrativ-teritoriale și/sau subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor. Sumele destinate finanțării, precum și condițiile de acordare a acestora se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității publice centrale pentru protecția mediului.”
9. La articolul 13, alineatele (7), (11) și (12) se modifică și vor avea următorul cuprins:
„(7) Programele și proiectele finanțate din Fondul pentru mediu au caracter multianual, potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) pct. 3³ din Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare. Finanțarea proiectelor aprobate se realizează în baza contractelor de finanțare anuale sau multianuale;
.....
(11) Schemele de ajutor de stat sau de minimis sau ajutoarele de stat individuale sau de minimis care se acordă din bugetul Fondului pentru mediu, atât cele exceptate de la obligația notificării către Comisia Europeană, cât și cele supuse obligației de notificare, se aprobă prin dispoziție a

președintelui Administrației Fondului, în condițiile prevăzute în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare.

(12) Administrația Fondului pentru Mediu are calitatea de furnizor și administrator în cadrul schemelor de ajutor de stat sau de minimis prevăzute la art. (11)."

10. La articolul 13, după alineatul (12) se introduc șapte noi alineate, alin. (13) - (19), cu următorul cuprins:

„(13) Criteriile de eligibilitate ale solicitanților de ajutoare de stat sau de minimis ori de ajutoare de stat individuale sau de minimis, ale proiectelor propuse spre finanțare, precum și modul de acordare/instituire a acestora și mecanismul de finanțare se stabilesc prin ghiduri de finanțare care se aprobă prin ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor sau hotărâre a Guvernului, după caz.

(14) Pentru proiectele finanțate din Fondul pentru mediu, inclusiv sub formă de ajutoare de stat/minimis, Administrația Fondului pentru Mediu poate acorda prefinanțare într-o singură tranșă de maximum 30% din valoarea eligibilă a contractului de finanțare, beneficiarilor/liderilor de parteneriat care sunt unități administrativ teritoriale, instituții publice, autorități ale administrației publice centrale și/sau locale.

(15) Cererile de acordare a prefinanțării se depun la Administrația Fondului pentru Mediu de beneficiarii/ liderii de parteneriat interesați și se aprobă prin dispoziție, de președintele instituției.

(16) Beneficiarii/ liderii de parteneriat cărora li s-a aprobat cererea prevăzută la alin. (15) au obligația depunerii la Administrația Fondului pentru Mediu a unei cereri de decontare care să cuprindă documentele justificative aferente cheltuielilor efectuate din prefinanțarea acordată, în termen de maximum 180 de zile de la data la care instituția a virat tranșa de prefinanțare în contul acestora.

(17) Beneficiarii/ liderii de parteneriat au obligația restituirii prefinanțării neutilizate la expirarea termenului prevăzut la alin. (16).

(18) Pentru depășirea termenului prevăzut la alin. (16), beneficiarii/ liderii de parteneriat datorează dobânzi în temeiul art. 12 alin. (3¹), în cazul în care nu justifică prin cereri de decontare și documente justificative utilizarea prefinanțării potrivit prevederilor alin. (16) și nu restituie prefinanțarea neutilizată.

(19) Instrucțiuni privind implementarea mecanismului de acordare a prefinanțării la nivelul programelor sau programelor-pilot prevăzute la art. 13 alin. (1), precum și criteriile în baza cărora se analizează cererile de acordare a prefinanțării se aprobă prin dispoziție a președintelui Administrației Fondului pentru Mediu."

Art. II Prevederile art. 13 alin. (14)-(19) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum a fost modificată și completată prin prezenta ordonanță de urgență, sunt aplicabile pentru finanțarea proiectelor și programelor-pilot și a categoriilor de proiecte și programe pentru protecția mediului prevăzute la art. 13 alin. (1) din același act normativ, cu sesiuni sau etape în derulare la momentul intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență și în cadrul cărora nu s-a demarat procesul de încheiere a contractelor de finanțare.

Art. III Articolul 22 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2022 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar de implementare și gestionare a fondurilor alocate României prin Fondul pentru modernizare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 459 din 9 mai 2022, aprobată cu completări prin Legea nr. 376/2023, cu modificările și completările ulterioare, se modifică, după cum urmează:

„Art. 22. - (1) Pentru a fi eligibile pentru finanțare prin Fondul pentru modernizare, cheltuielile trebuie să respecte condițiile de eligibilitate din ghidul solicitantului sau pe cele din cadrul documentelor aferente aprobării investițiilor, emise în condițiile Regulamentului (UE) 2020/1001, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Pentru a fi considerată eligibilă, o cheltuială trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții generale:

a) să fie efectuată pentru activitățile necesare / aferente implementării investiției, începând cu data de 30 iulie 2020 și înregistrată în evidențele contabile ale beneficiarului;

b) să fie susținută corespunzător prin documente justificative, cu respectarea prevederilor alin. (1) și ale contractului de finanțare.”

Art. IV. Prevederile art. 22 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2022 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar de implementare și gestionare a fondurilor alocate României prin Fondul pentru modernizare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 459 din 9 mai 2022, aprobată cu completări prin Legea nr. 376/2023, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cu cele aduse prin prezenta ordonanță de urgență, se aplică și contractelor de finanțare aflate în derulare la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

**PRIM-MINISTRU,
ION-MARCEL CIOLACU**